

19 ביוני, 2009

קרן קיימת לישראל
ירושלים.

הנדון: הצבעה בקלפי ובהרמת ידיים

תקנונה של קרן קיימת לישראל (להלן- "קק"ל") מונה שתי דרכים להצבעתם של החברים באסיפה הכללית של החברה: בהרמת ידיים ובקלפי. התבקשתי להבהיר את סדרי ההצבעה המתבקשים מהוראות החוק בכל אחת מן הדרכים הללו.

1. תקנה 13 לתקנות ההתאגדות של קק"ל מאפשרת לקיים הצבעה בהרמת ידיים. בהצבעה בהרמת ידיים לכל חבר "הנוכח בגופו" באסיפה יש קול אחד. המשמעות המעשית של כלל זה הינה כי חבר המייצג לא רק את עצמו אלא גם חברים אחרים שייפו את כוחו להצביע בשם (באמצעות "פרוקסי") מצביע אף הוא רק פעם אחת. אכן, תקנה 18 מבהירה את ההבדל בין הצבעה בהרמת ידיים לבין הצבעה בקלפי, בכך שבהרמת ידיים לכל חבר הנוכח בגופו יש רק קול אחד, ואילו בקלפי הוא רשאי להצביע גם בעד חברים נעדרים (שייפו את כוחו להצביע בשם).
2. בדיני החברות, הכלל הקובע כי בהצבעה בהרמת ידיים לכל חבר יש רק קול אחד נוהג גם אם החברה הינה, שלא כמו הקק"ל, חברת מניות, אף על פי שלכל בעל מניות יכול שיהיה מספר שונה של מניות משל בעלי המניות האחרים.
3. הצבעה בהרמת ידיים היא שימושית כאשר הצעת ההחלטה נהנית מתמיכה מאד רחבה, כך שאין הכרח בספירת קולות מדוקדקת כדי לדעת את תוצאות ההצבעה.
4. עם זאת, הצבעה בהרמת ידיים איננה שימושית כאשר ההחלטה שנויה במחלוקת, ולכן כדי לדעת את תוצאות ההצבעה יש צורך בספירת קולות מדוקדקת. במקרה כזה יש לאפשר לכל חבר שיש לו זכות הצבעה, בין אם הוא נוכח בגופו ובין אם ייפה את כוחו של הזולת להצביע בשמו, שקולו יימנה עם יתר הקולות. כך גם בחברת מניות, תכליתה של ההצבעה בקלפי ליתן משקל שונה לבעלי מניות שאחוז אחזקותיהם במניות החברה איננו זהה. מכאן גם ברורה הוראתה של תקנה 13 לתקנות ההתאגדות של הקק"ל, כי כל חבר רשאי לדרוש הצבעה בקלפי במקום הצבעה בהרמת ידיים. מדוע יש לאפשר לכל חבר לדרוש דרישה כזו, ומדוע חייבת החברה להיענות לדרישה גם אם כל יתר החברים מסתייגים ממנה? אבהיר באמצעות דוגמא היפותטית. נניח כי בחברת מניות פלונית עשרה בעלי מניות. לתשעה מתוכם יש עשר מניות לכל אחד. לבעל המניות העשירי יש מאה מניות. לבעל המניות העשירי יש, אם כן, יותר מניות משל כל יתר בעלי המניות גם יחד.

- אלמלא התאפשר לבעל מניות יחיד כזה לכפות הצבעה בקלפי, ניתן היה לשלול ממנו את כוחו כרוב, ולהכפיף את רצונו לרצונו של המיעוט.
5. מכאן גם ניתן להבין את תכליתה של ההצבעה בקלפי: התכלית היא פשוטה, לתת ביטוי הולם לכל זכויות ההצבעה בחברה, בין אם המדובר בחברת מניות שבה לבעלי מניות שונים יש מספר שונה של מניות, ובין אם המדובר בחברה כמו הקק"ל, שבה מספר חברים מצויידיים בייפויי כוח שניתנו להם כדין על ידי חברים אחרים, הנעדרים מן ההצבעה.
6. מאחר שההצבעה בקלפי מאפשרת לחברים להצביע יותר מפעם אחת, יש לוודא כי מי שמתיימר להצביע כאמור אכן מוסמך לעשות זאת. סדרי ההצבעה הבאים מיועדים למלא משימה זו:

- כל חבר יקבל פתק הצבעה המציין את אפשרויות ההצבעה, כלומר בעד ההצעה העומדת להצבעה, נגדה או להימנע.
- כל חבר יתבקש לכתוב את שמו על פתק ההצבעה, וכן לציין את שמותיהם של החברים האחרים שהוא מוסמך להצביע בשמם. בצד כל שם—שלו ושם החברים האחרים שהוא מוסמך להצביע בשמם—החבר הנוכח בגופו יתבקש לציין כיצד ברצונו להצביע.
- פתקי ההצבעה יוכנסו אל תוך הקלפי.
- יושב הראש ימנה ועדת קלפי לצורך ספירת הקולות. ועדת הקלפי תוודא כי המצביע הוא אכן חבר החברה, כי כל אחד מן האישים שהוא פועל בשמם הינם חברים בחברה אף הם, וכי ייפוי הכוח שנתנו לחבר הנוכח בגופו הם ייפויי כוח תקפים כאמור בתקנות קק"ל.
- לאחר תום הספירה יושב הראש יודיע על תוצאות ההצבעה.

אוריאל פרוקצ'יה